

SM35

Heb jij wel eens van ‘overshoot’ gehoord?

Overshoot is overconsumptie, wanneer een populatie de draagkracht van de leefomgeving overschrijdt. Overshoot leidt onvermijdelijk tot collaps, het instorten van de soort tot er een nieuw evenwicht is bereikt. Het zijn natuurwetten waar niet aan valt te tornen. Milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit en klimaatverandering zijn geen kernproblemen, maar symptomen van het veel grotere probleem overshoot. Het zijn echter wel allemaal existentiële problemen.

Overbevolking is echter niet hetzelfde als overshoot. Daarmee bedoel ik dat het niet zozeer de acht miljard individuen zijn, de huidige wereldpopulatie, die in zichzelf het probleem veroorzaken. We hebben nu al meer dan genoeg voedsel en water voor een populatie van tien miljard mensen, het niveau dat we over dertig jaar gaan bereiken. Maar verspilling, vervuiling, vernietiging, verdeeldheid en ongelijkheid leveren een ecologische voetafdruk op die inmiddels bijna twee keer zo groot is dan de planeet kan dragen.

Wij, de menselijke soort, zijn al decennia op weg naar collaps, de instorting van onze mondiale infrastructuur. Toch wil niemand van ons arm blijven, ons complete vermogen afstaan, ons inkomen halveren of onze luxe inleveren om de generaties ná ons, die we niet kennen (onze kinderen en kleinkinderen daargelaten) en waar we niet mee kunnen communiceren, aan een leefbare omgeving te helpen.

Er is geen gebrek aan wetenschappelijke analyses van bovengenoemde existentiële problemen. Er is ook geen gebrek aan oplossingen. We hebben ze allemaal. Maar we dóen niets. In onze analyses van de toestand in de wereld gaan we, of we nou wetenschappers zijn of niet, simpelweg niet ver genoeg. Dat ligt niet aan jou, of aan mij, of aan die wetenschappers; we doen het allemaal. We contempleren en analyseren tot we een ons wegen en we stapelen al die boeken en rapporten op totdat we door de bomen het bos niet meer zien.

Maar dan! Dan begint het pas.

De komende dertig jaar groeit de wereldbevolking van acht miljard naar tien miljard mensen. Waar de bevolkingsgroei vandaan komt, is niet zozeer relevant. Al die mensen die erbij komen willen allemaal hetzelfde: rijk, gezond, gelukkig en oud worden. Ze kijken om zich heen en zien wat anderen hebben en zeggen ‘Dat wil ik ook’. Geef ze eens ongelijk? Het is waar dat wij hier

in 'het westen' méér moeten consuminderen dan elders. Onze ecologische voetafdruk is ronduit belachelijk. Maar wij met onze luxe leventjes kijken óók om ons heen en zeggen 'Dat wil ik ook'.

Ik bedoel, wat is de toegevoegde waarde van het hebben van meer dan één flatscreen tv of auto per huishouden? Waarom moeten we allemaal meerdere smartphones, tablets en laptops hebben? Meer dan één huis per huishouden? Waarom moet het altijd meer, groter, beter, technischer en winstgevender zijn? En dan tot slot misschien nog wel de allerbelangrijkste open vraag: wie wil er nou leven op half vermogen, in bescheidenheid, in een tijd van schaarste, beperking, afnemende luxe en economische krimp? Jij?

Meer weten?

<https://www.managementboek.nl/boek/9789083207742/de-mens-als-grens-bart-flos>

'De mens als grens — Over de onbuigzame barrières van ons bestaan' verschijnt op 15 december 2022 als paperback en eBook.